Závěry Rady ze dne 26. listopadu 2012 o vzdělávání a odborné přípravě v rámci strategie Evropa 2020 – přínos vzdělávání a odborné přípravy k hospodářskému oživení, růstu a zaměstnanosti

(2012/C 393/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

V SOUVISLOSTI:

s články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie;

se strategií Evropa 2020, a zejména s roční analýzou růstu pro rok 2012 a s doporučeními pro jednotlivé země pro rok 2012,

se závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na období do roku 2020 („ET 2020“) [1], jejímž hlavním cílem je podpora dalšího rozvoje systémů vzdělávání a odborné přípravy v členských státech, které mají zajistit osobní, sociální a profesní seberealizaci všech občanů, jakož i udržitelnou hospodářskou prosperitu a zaměstnatelnost a současně prosazovat demokratické hodnoty, sociální soudržnost, aktivní občanství a mezikulturní dialog;

se závěry Rady ze dne 14. února 2011 o úloze vzdělávání a odborné přípravy při provádění strategie Evropa 2020 [2];

S OHLEDEM NA:

společnou zprávu Rady a Komise z února roku 2012 o provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy [3], v níž jsou stanoveny kroky k posílení řízení rámce ET 2020 a k mobilizaci procesu ET 2020 v zájmu podpory cílů strategie Evropa 2020 pro růst a zaměstnanost,

A VZHLEDEM K:

1. rozpravě o vzdělávání a o strategii Evropa 2020, která proběhla během neformálního zasedání ministrů školství v Nikósii ve dnech 4. a 5. října 2012,

2. pilotnímu vzájemnému hodnocení reakcí v rámci politik vzdělávání a odborné přípravy, které se uskutečnilo dne 17. září 2012 a bylo zaměřeno na vysokoškolské vzdělávání a na odborné vzdělávání a přípravu jakožto dvě z klíčových oblastí, jejichž význam byl zdůrazněn v průběhu evropského semestru 2012,

3. veřejné rozpravě o otázkách vzdělávání a odborné přípravy vznesených v průběhu evropského semestru 2012, která byla uspořádána v rámci Evropského fóra pro vzdělávání, odbornou přípravu a mládež ve dnech 18. a 19. října 2012,

4. úsilí o zlepšení empirických poznatků a analytické kapacity prostřednictvím monitoru vzdělávání a odborné přípravy,

5. společnému tematickému přezkumu uspořádanému dne 18. dubna 2012 Výborem pro vzdělávání a Výborem pro zaměstnanost,

VÍTÁ:

klíčovou úlohu, kterou vzdělávání a odborná příprava plní ve strategii Evropa 2020, a současně zdůrazňuje, že vypracovávání a provádění reforem v oblasti vzdělávání a odborné přípravy je v pravomoci členských států.

KONSTATUJE, ŽE:

1. v oblasti vzdělávání a odborné přípravy se doporučení pro jednotlivé země vydaná Radou dne 10. července 2012 zaměřují konkrétně na podporu přístupu ke kvalitnímu předškolnímu a školnímu vzdělávání, na snižování počtu osob předčasně ukončujících školní docházku, na usnadňování přechodu mladých lidí z procesu vzdělávání a odborné přípravy na trh práce, na zlepšování výsledků vzdělávání a na dosažení většího souladu dovedností s potřebami trhu práce, na posilování odborného vzdělávání a přípravy se zaměřením na učení praxí a učňovství, na modernizaci vysokoškolského vzdělávání s důrazem na snížení míry předčasného ukončování studia a na zlepšení přístupu ke vzdělávání pro znevýhodněné skupiny;

2. v letech 2010 a 2011 bylo dosaženo povzbudivého, ale nerovnoměrného pokroku v plnění hlavního cíle EU týkajícího se dosaženého terciárního či srovnatelného vzdělání a předčasného ukončování školní docházky a že je nezbytné nepřetržité úsilí, pokud má být tohoto cíle dosaženo do roku 2020, přičemž současně je třeba přihlédnout ke skutečnosti, že reformy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy často potřebují čas, aby se prosadily;

[1] Úř. věst. C 119, 28.5.2009, s. 2.
[2] Úř. věst. C 70, 4.3.2011, s. 1.
[3] Úř. věst. C 70, 8.3.2012, s. 9.

SOUHLASÍ S TÍM, ŽE:

1. i v době nedostatku finančních zdrojů jsou účinné a přiměřené investice do oblastí s příznivým dopadem na růst, jako je vzdělávání a odborná příprava, jedním z klíčových prvků hospodářského rozvoje a konkurenceschopnosti, které mají zase zásadní význam pro tvorbu pracovních míst;

2. účinné investice do vzdělávání a odborné přípravy mohou být dokonce ještě důležitější v době hospodářských potíží a vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí. Jakmile krize pomine, vyšší počet vysoce kvalitních vysokoškolských absolventů nebo absolventů odborného vzdělávání a přípravy může výrazně zvýšit vyhlídky na růst, přispět k inovacím a pomoci odvrátit budoucí krizi;

3. úrovně kompetencí a dovedností mladých lidí i dospělých v mnoha oblastech je třeba nepřetržitě a důsledně přizpůsobovat měnícím se potřebám ekonomiky a trhu práce. Zaměstnatelnost by proto měla být podporována jak v systémech vzdělávání a odborné přípravy, tak i na pracovišti, a to v rámci společné odpovědnosti veřejného a soukromého sektoru v kontextu celoživotního učení;

4. pro dosažení cílů strategie Evropa 2020 je nesmírně důležité připravit evropské občany tak, aby byli motivováni a schopni se samostatně učit, a aby tak mohli dlouhodobě přispívat k udržitelnému hospodářskému růstu a sociální soudržnosti;

5. cílem systémů vzdělávání a odborné přípravy by mělo být usnadnění přechodu z procesu vzdělávání na trh práce, nalezení patřičné rovnováhy mezi teorií a praxí a případně posílení vazeb mezi vzděláváním a odbornou přípravou na jedné straně a trhem práce na straně druhé. Výuka by měla lépe odrážet nové skutečnosti a ve vhodných případech obsahovat prvky praktické přípravy, jež může přispět ke zlepšení zaměstnatelnosti studentů i dalších učících se osob;

6. odvětví vzdělávání a odborné přípravy by mělo hrát, a to i na úrovni ministrů, výraznější roli při vymezování společných přístupů a cílů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy i při uplatňování aspektů evropského semestru v rámci strategie Evropa 2020, které se týkají vzdělávání a odborné přípravy, a to tím, že

   a) se v Radě budou pořádat rozpravy o otázkách souvisejících s evropským semestrem,

   b) bude podporována spolupráce mezi Výborem pro vzdělávání a Výborem pro zaměstnanost a dalšími příslušnými výbory.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

1. v souladu s celostátními a regionálními prioritami a potřebami vypracovaly a provedly reformy, jejichž cílem je reagovat na výzvy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země;

2. cíleně a účinně investovaly do vzdělávání a odborné přípravy v rámci širší strategie hospodářského oživení, růstu a zaměstnanosti, a to i prostřednictvím programů EU a evropských strukturálních fondů;

3. společně s příslušnými zainteresovanými stranami vynakládaly úsilí o zlepšení v oblasti zaměstnávání, profesního rozvoje a celkového postavení učitelů, vedoucích pracovníků škol a školitelů pedagogů, aby se zvýšila kvalita výuky a zlepšilo se učební prostředí a aby se posílila atraktivita těchto povolání;

4. do vzdělávacích programů a programů odborné přípravy zahrnuly větší počet prvků vycházejících z praxe, zejména v odborném vzdělávání a přípravě, a to mimo jiné prostřednictvím stáží a učňovství; vytvářely struktury spolupráce mezi institucemi odborného vzdělávání a přípravy, podniky, sociálními partnery a místními a regionálními orgány, a zvyšovaly atraktivitu odvětví odborného vzdělávání a přípravy, mimo jiné prostřednictvím rozšíření škály možností v oblasti odborného vzdělávání a přípravy a formou poradenství poskytovaného ve vyšší míře během nižšího sekundárního vzdělávání;

5. v souvislosti s vnitrostátními rámci kvalifikací podporovaly flexibilní možnosti, jak přecházet z odborného vzdělávání a přípravy k vysokoškolskému vzdělávání;

6. rozšiřovaly účast na vysokoškolském vzdělávání a na odborném vzdělávání a přípravě, například prostřednictvím opatření zaměřených na nedostatečně zastoupené skupiny, zavedením flexibilních způsobů učení a rozvojem profesně nebo odborně zaměřeného vysokoškolského vzdělávání jako doplňku univerzitního vzdělávání tam, kde takové vysokoškolské vzdělávání dosud neexistuje;

7. poskytovaly cílenější podporu a poradenství studentům, aby jim tak pomohly dokončit vysokoškolské studium ve stanovené době;

8. propojovaly priority vzdělávání a odborné přípravy, které jsou vymezeny ve strategii Evropa 2020 a v rámci ET 2020, s výdaji z evropských strukturálních fondů podle stávajícího i budoucího víceletého finančního rámce.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

1. vyhodnotila nedávno uskutečněné pilotní vzájemné hodnocení a na tomto základě předložila návrhy k jednání o možných budoucích akcích vzájemného učení a vzájemných hodnoceních souvisejících s cíli strategie Evropa 2020;

2. předložila Radě návrh pracovního programu k rámci ET 2020 s cílem zajistit provádění prioritních oblastí pro druhý pracovní cyklus ET 2020 na období let 2012–2014, případně i provádění doporučení pro jednotlivé země. Pracovní program by měl pro každou prioritní oblast určit plánovaná opatření, harmonogram a zapojení pracovních skupin v rámci otevřené metody koordinace.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY:

1. zajistily – aniž by byla dotčena jednání o víceletém finančním rámci –, že potřebné reformy zdůrazněné v doporučeních pro jednotlivé země budou zohledněny při výběru investičních priorit a opatření naplánovaných v rámci budoucího společného strategického rámce evropských strukturálních fondů;

2. za účelem analýzy systémů vzdělávání a odborné přípravy členských států a reforem prováděných v rámci realizace strategie Evropa 2020 lépe koordinovaly činnost sítě Eurydice i dalších příslušných sítí, jako je ReferNet Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání.